

پیش‌بینی بالندگی اجتماعی بر اساس اعتماد اجتماعی و خوش‌بینی در اعضای هیأت علمی

سیدنعمت‌اله کمالی کار سالاری^۱
فرشیده ضامنی^۲

چکیده

هدف این پژوهش پیش‌بینی بالندگی اجتماعی بر اساس اعتماد اجتماعی و خوش‌بینی در اعضای هیأت علمی بود. این مطالعه از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه اجرا مقطعی از نوع همبستگی بود. جامعه پژوهش اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های آزاد اسلامی استان مازندران در سال ۱۳۹۹ به تعداد ۱۴۸۷ نفر بودند. حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران ۳۰۵ نفر برآورد که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش پرسشنامه‌های محقق‌ساخته بالندگی اجتماعی، اعتماد اجتماعی افشانی و شیرینی محمدآباد (۱۳۹۴) و خوش‌بینی شیر و کارور (۱۹۸۵) بودند. برای تحلیل داده‌ها از آزمون‌های همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه به روش همزمان در نرم‌افزار SPSS استفاده شد. یافته‌های حاصل از آزمون همبستگی پیرسون نشان داد که اعتماد اجتماعی و خوش‌بینی با بالندگی اجتماعی رابطه معنادار مثبت داشتند و یافته‌های حاصل از آزمون رگرسیون چندگانه به روش همزمان نشان داد که اعتماد اجتماعی و خوش‌بینی توانایی پیش‌بینی معنادار بالندگی اجتماعی را داشتند و توانستند ۳۲/۴ درصد از تغییرات آن را در اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های آزاد اسلامی استان مازندران پیش‌بینی کنند که سهم اعتماد اجتماعی بیشتر از خوش‌بینی بود ($P < ۰/۰۵$). بر اساس نتایج این پژوهش، برنامه‌ریزی جهت ارتقای بالندگی اجتماعی اعضای هیأت علمی از طریق افزایش اعتماد اجتماعی و خوش‌بینی ضروری است. پس، با برگزاری دوره‌های ضمن خدمت و آموزش‌های لازم می‌توان از طریق بهبود اعتماد اجتماعی و خوش‌بینی در اعضای هیأت علمی میزان بالندگی اجتماعی در آنان را ارتقاء بخشید.

واژه‌های کلیدی: بالندگی اجتماعی، اعتماد اجتماعی، خوش‌بینی، اعضای هیأت علمی

۱. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران
۲. دانشیار، گروه علوم تربیتی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران (نویسنده مسئول) f_zameni@yahoo.com

مقدمه

اعضای هیأت‌علمی به عنوان سرمایه‌های ارزشمند جامعه نقش بسیار حساس و ارزشمندی در تربیت نیروی انسانی متخصص ایفا می‌نمایند (اککایر^۱، ۲۰۱۷). بالندگی^۲ اعضای هیأت‌علمی به معنای بهبود و رشد مستمر به‌عنوان کلید ارتقای کیفیت آموزش عالی است (هیلتی، انسو، چان، توروس و بولاند^۳، ۲۰۱۹). بالندگی اجتماعی^۴ به معنای رشد و تکامل فرد در روابط اجتماعی است؛ به طوری که بتواند با افراد جامعه هماهنگ و سازگار باشد و از این طریق نقش‌های خود را به نحو مطلوبی ارائه نماید (گیمنز، مارتین-ارو و سانویو^۵، ۲۰۱۸). همچنین، بالندگی اعضای هیأت‌علمی یک فرایند نهادی است که سعی دارد با مداخله در نقش‌های استادان از طریق شناسایی عوامل موثر بر این نقش‌ها، نگرش‌ها، مهارت‌ها و رفتارهای آنها را برای افزایش قابلیت‌ها و توانمندی‌ها جهت تأمین نیازهای دانشجویان، دانشگاه و جامعه ارتقاء دهد (زاگار، سامپوگنارو، روبرتسون و کراف^۶، ۲۰۱۹). بالندگی اعضای هیأت‌علمی دارای دو بخش حرفه‌ای و فردی است که بعد حرفه‌ای بالندگی بر نقش تدریس، پژوهش و خدماتی از این قبیل اشاره دارد و بعد فردی بالندگی به بهبود ارتباط با همکاران، دانشجویان و سلامت و رفاه آنها کمک می‌کند (سیرامکایا و آیدین^۷، ۲۰۱۴).

یکی از عوامل مرتبط با بالندگی، اعتماد اجتماعی^۸ است (داودی‌نیا، رضایی و خدایاری، ۱۳۹۳). اعتماد باعث تداوم کنش اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی می‌شود و بدون آن هیچ کنش متقابل مطمئنی صورت نمی‌گیرد (آیوب، یان و ژو^۹، ۲۰۲۱). اعتماد اجتماعی از عناصر مهم در پذیرش و همدلی اجتماعی است که بستر تعاملات اجتماعی را فراهم می‌کند (وو، یوچینو، کاواشیما، یوکی، تسوبوتا، نیشی و همکاران^{۱۰}، ۲۰۱۹). این سازه ایجادکننده تعاون و همیاری بوده و در این حالت است که افراد در عین تفاوت‌ها قادر به حل مشکلات و انجام تعهدات اجتماعی می‌شوند (هان، سان، گائو، ژو و جو^{۱۱}، ۲۰۱۹). اعتماد اجتماعی لازمه شکل‌گیری پیوندها و معاهدات اجتماعی است و در روابط بین‌فردی و حرفه‌ای نقش مهمی در پیشرفت جامعه دارد (برق و اوهروال^{۱۲}، ۲۰۱۸). داودی‌نیا و همکاران (۱۳۹۳) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که بین اعتماد اجتماعی با بالندگی سازمانی رابطه مثبت و معنادار وجود داشت. در پژوهشی دیگر دعایی، فراچی و همایونی (۱۳۸۸) گزارش کردند که بین بالنده‌سازی کارکنان و اعتماد به مدیران رابطه معنادار وجود داشت. از کان و بجورنسکو^{۱۳} (۲۰۱۱) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که اعتماد اجتماعی و بالندگی نیروی انسانی رابطه مثبت و معنادار داشتند.

1. Akcayir
2. development
3. Hilty, Uno, Chan, Torous & Boland
4. social development
5. Gimenez, Martin-Oro & Sanau
6. Zagar, Sampognaro, Robertson & Craft
7. Siramkaya & Aydin
8. social trust
9. Ayoub, Yan & Zhou
10. Vu, Uchino, Kawashima, Yuki, Tsubota, Nishi & et al
11. Han, Sun, Gao, Zhou & Jou
12. Bergh & Ohrvall
13. Ozcan & Bjornskov

یکی دیگر از عوامل مرتبط با بالندگی اجتماعی، خوش‌بینی^۱ است (احمدی، کمالیان، یعقوبی، قاسمی و جلالی، ۱۳۹۷). خوش‌بینی به گرایشی گفته می‌شود که افراد تمایل دارند حوادث منفی را به عوامل بیرونی و موقتی و حوادث مثبت را به عوامل درونی و دائمی ارتباط دهند (لیندبلوم، وچتلر^۲، ۲۰۲۰). خوش‌بینی با تفکر مثبت و تمایل به اتخاذ دیدگاه امیدوارانه مرتبط است که به یک بیش‌آمادگی عاطفی و شناختی درباره اهمیت بیشتر چیزهای خوب نسبت به چیزهای بد اشاره دارد (رامسوینکل و کونینگ و هاجک^۳، ۲۰۱۸). افراد خوش‌بین نگرش، دیدگاه و گرایش مطلوبی نسبت به خود، دیگران و جهان دارند و معتقدند که اتفاق‌های خوب برای آنها بیشتر اتفاق خواهد افتاد و این افراد با بهره‌گیری از راهبردهای مقابله‌ای موثر مانند ارزیابی مجدد و مساله‌گشایی با رویدادهای تنش‌زا مقابله می‌نمایند (گیانگیوردانو، ساهانی، دی‌مکسیو، ساکونی، بلوسی، برقلا و همکاران^۴، ۲۰۲۰). احمدی و همکاران (۱۳۹۷) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که بین خوش‌بینی سازمانی و بالندگی نیروی کار ارتباط معناداری وجود داشت. در پژوهشی دیگر حریریان، فهیمی‌نژاد و محمدی‌آریا (۱۳۹۷) گزارش کردند که مثبت‌اندیشی بر کارایی نیروی انسانی و بالندگی سازمانی اثر معنادار داشت. سینگ و سینگ^۵ (۲۰۰۸) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که بین بهزیستی (خوش‌بینی یکی از مولفه‌های آن است) و بالندگی نیروی انسانی رابطه مثبت و معنادار وجود داشت.

دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی به‌عنوان کانون علم، تفکر و نوآوری قلمداد می‌شود که بیشترین نخبگان، اندیشمندان و متخصصان در این بخش فعالیت دارند و موثرترین بخش در تأمین منابع انسانی متخصص در کشور به شمار می‌رود. علاوه بر این، بخش قابل توجهی از ارزش افزوده بخش‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی ناشی از بهره‌گیری از محصولات بخش علمی، پژوهشی و آموزش عالی از حیث دسترسی به سرمایه انسانی به‌عنوان مهم‌ترین عامل تولید و خودکفایی است، لذا اعضای هیأت‌علمی از جایگاه ویژه‌ای در رشد و توسعه کشور برخوردارند و بالندگی آنها تضمین‌کننده رشد و توسعه کشور می‌باشد (عبداللهی، شعبانی بهار و هنری، ۱۳۹۶). با توجه به نقش و اهمیت بالندگی اجتماعی اعضای هیأت‌علمی در بهبود ارتباط با دانشجویان به‌ویژه دانشجویان امروزی که فرهنگ آنها با دانشجویان چندین سال قبل خیلی متفاوت شده موثر است. همچنین، پژوهش‌های بسیار اندکی درباره بالندگی اعضای هیأت‌علمی انجام شده و پژوهشگران فعلی پژوهشی درباره بالندگی اجتماعی آنها نیافتند. بنابراین، ضروری است تا پژوهش‌های با هدف پیش‌بینی آن بر اساس متغیرهای مختلف انجام شود. در نتیجه، هدف این پژوهش پیش‌بینی بالندگی اجتماعی بر اساس اعتماد اجتماعی و خوش‌بینی در اعضای هیأت‌علمی بود.

روش پژوهش

این مطالعه مقطعی از نوع همبستگی بود. جامعه پژوهش اعضای هیأت‌علمی دانشگاه‌های آزاد اسلامی استان مازندران در سال ۱۳۹۹ به تعداد ۱۴۸۷ نفر بودند. حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران ۳۰۵ نفر برآورد که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. در این روش نمونه‌گیری ابتدا

1. optimism
2. Lindblom, Lindblom & Wechtler
3. Romswinkel, Konig & Hajek
4. Giangiordano, Sahani, DiMascio, Saccone, Bellussi, Berghella & et al
5. Singh & Singh

استان مازندران با ۱۴ واحد دانشگاهی به سه بخش غربی، شرقی و مرکزی تقسیم و از هر بخش تعداد دو واحد دانشگاهی به روش تصادفی انتخاب و از هر واحد دانشگاهی تعدادی دانشکده و از هر دانشکده اعضای هیأت‌علمی برخی گروه‌ها به روش تصادفی انتخاب و پس از جلب موافقت آنان، آنها به ابزارهای زیر پاسخ دادند.

برای اندازه‌گیری بالندگی اجتماعی از پرسشنامه محقق‌ساخته بالندگی اجتماعی استفاده شد و دارای ۳۵ گویه بود که با استفاده از مقیاس پنج‌گزینه‌ای لیکرت از یک (کاملاً مخالفم) تا پنج (کاملاً موافقم) نمره‌گذاری، لذا دامنه نمرات بین ۳۵ تا ۱۷۵ و نمره بیشتر نشان‌دهنده بالندگی اجتماعی بالاتر است. علاوه بر تایید روایی صوری و محتوایی ابزار با نظر متخصصان، روایی سازه آن با روش تحلیل عاملی تاییدی، تایید و دارای هفت عامل بود و پایایی آن با روش آلفای کرونباخ $0/751$ بدست آمد. همچنین، برای اندازه‌گیری اعتماد اجتماعی از پرسشنامه اعتماد اجتماعی افشانی و شیرینی محمدآباد (۱۳۹۴) استفاده شد و دارای ۱۲ گویه بود که با استفاده از مقیاس پنج‌گزینه‌ای لیکرت از یک (بسیار کم) تا پنج (بسیار زیاد) نمره‌گذاری، لذا دامنه نمرات بین ۱۲ تا ۶۰ و نمره بالاتر نشان‌دهنده اعتماد اجتماعی بالاتر است. روایی محتوایی ابزار تایید و پایایی آن را با روش آلفای کرونباخ $0/70$ گزارش کردند. در پژوهش حاضر مقدار پایایی با روش آلفای کرونباخ $0/770$ بدست آمد. علاوه بر آن، برای اندازه‌گیری خوش‌بینی از پرسشنامه خوش‌بینی شییر و کارور^۱ (۱۹۸۵) استفاده شد و دارای ۱۰ گویه (به گویه‌های ۲، ۵، ۶ و ۸ نمره‌ای تعلق نمی‌گیرد و گویه‌های ۳، ۷ و ۹ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند) بود که با استفاده از مقیاس پنج‌گزینه‌ای لیکرت از صفر (کاملاً مخالفم) تا چهار (کاملاً موافقم) نمره‌گذاری، لذا دامنه نمرات بین ۰ تا ۲۴ و نمره بالاتر نشان‌دهنده خوش‌بینی بالاتر است. روایی محتوایی ابزار تایید و پایایی آن را با روش آلفای کرونباخ $0/78$ گزارش کردند. در ایران، باقری شیخانگش و شباهنگ (۱۳۹۸) پایایی ابزار را با روش آلفای کرونباخ $0/81$ گزارش کردند. در پژوهش حاضر مقدار پایایی با روش آلفای کرونباخ $0/720$ بدست آمد.

برای تحلیل داده‌ها از آزمون‌های همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه به روش همزمان در نرم‌افزار SPSS استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

تعداد اعضای هیأت‌علمی شرکت‌کننده در پژوهش حاضر ۳۰۵ نفر بودند که در جدول ۱ اطلاعات جمعیت‌شناختی آنها به تفکیک منطقه جغرافیایی، جنسیت، سن و سابقه کاری ارائه شد.

جدول ۱. اطلاعات جمعیت‌شناختی اعضای هیأت علمی به تفکیک منطقه جغرافیایی، جنسیت، سن و سابقه کاری

متغیرها	سطوح	فراوانی	درصد فراوانی
منطقه جغرافیایی	غربی	۱۰۲	۳۳/۴۴
	شرقی	۶۳	۲۰/۶۶
	مرکزی	۱۴۰	۴۵/۹۰
جنسیت	مرد	۱۹۹	۶۵/۲۵
	زن	۱۰۶	۳۴/۷۵
سن (سال)	۳۰-۳۵	۷۶	۲۴/۹۲
	۳۶-۴۱	۹۳	۳۰/۴۹
	۴۲-۴۷	۷۸	۲۵/۵۷
	بالای ۴۷	۵۸	۱۹/۰۲
سابقه کاری (سال)	۱-۱۰	۷۵	۲۴/۵۹
	۱۱-۲۰	۱۴۰	۴۵/۹۰
	بالای ۲۰	۹۰	۲۹/۵۱

در جدول ۱ اطلاعات جمعیت‌شناختی اعضای هیأت علمی به تفکیک منطقه جغرافیایی، جنسیت، سن و سابقه کاری قابل مشاهده است. بررسی مفروضه‌های همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه نشان داد که فرض نرمالیتی بر اساس آماره کولموگروف-اسمیرنوف تایید و فرض‌های هم‌خطی چندگانه و همبستگی باقی‌مانده‌ها به ترتیب بر اساس آماره‌های عامل تورم واریانس و دوربین-واتسون رد شدند، لذا شرایط استفاده از روش تحلیل وجود داشت. در جدول ۲ میانگین، انحراف معیار و ضرایب همبستگی اعتماد اجتماعی، خوش‌بینی و بالندگی اجتماعی اعضای هیأت علمی ارائه شد.

جدول ۲. میانگین، انحراف معیار و ضرایب همبستگی اعتماد اجتماعی، خوش‌بینی و بالندگی اجتماعی اعضای هیأت علمی

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	اعتماد اجتماعی	خوش‌بینی	بالندگی اجتماعی
اعتماد اجتماعی	۴۳/۶۹	۵/۶۲	---		
خوش‌بینی	۱۶/۳۰	۲/۱۵	۰/۴۹۳*	---	
بالندگی اجتماعی	۱۱۷/۲۸	۱۳/۶۴	۰/۴۴۱*	۰/۳۵۰*	---

* $P > 0.01$

در جدول ۲ نتایج میانگین و انحراف معیار اعتماد اجتماعی، خوش‌بینی و بالندگی اجتماعی اعضای هیأت علمی قابل مشاهده است. همچنین، بر اساس نتایج ضرایب همبستگی اعتماد اجتماعی و خوش‌بینی با بالندگی اجتماعی اعضای هیأت علمی رابطه معنادار مثبت داشتند. در جدول ۳ رگرسیون چندگانه با مدل هم‌زمان برای پیش‌بینی بالندگی اجتماعی اعضای هیأت علمی ارائه شد.

جدول ۳. رگرسیون چندگانه با مدل همزمان برای پیش‌بینی بالندگی اجتماعی اعضای هیأت‌علمی

متغیرها	همبستگی	ضریب تعیین	درجه آزادی	معناداری	بتا	معناداری
اعتماد اجتماعی و خوش‌بینی	۰/۵۷۰	۰/۳۲۴	۲	۰/۰۰۱	۰/۲۳۸	۰/۰۰۱
			۳۰۲	۰/۰۰۲	۰/۱۹۵	۰/۰۰۲

در جدول ۳ نتایج رگرسیون چندگانه با مدل همزمان برای پیش‌بینی بالندگی اجتماعی اعضای هیأت‌علمی قابل مشاهده است که بر اساس آن اعتماد اجتماعی و خوش‌بینی توانایی پیش‌بینی معنادار بالندگی اجتماعی را داشتند و توانستند ۳۲/۴ درصد از تغییرات آن را در اعضای هیأت‌علمی دانشگاه‌های آزاد اسلامی استان مازندران پیش‌بینی کنند که سهم اعتماد اجتماعی بیشتر از خوش‌بینی بود.

بحث و نتیجه‌گیری

بالندگی اعضای هیأت‌علمی تا حدود زیادی تضمین‌کننده رشد و توسعه کشور است و پژوهش‌های اندکی درباره آن انجام شده، لذا هدف این پژوهش پیش‌بینی بالندگی اجتماعی بر اساس اعتماد اجتماعی و خوش‌بینی در اعضای هیأت‌علمی بود.

بر اساس نتایج ضرایب همبستگی اعتماد اجتماعی با بالندگی اجتماعی اعضای هیأت‌علمی رابطه معنادار مثبت داشت. در پژوهش‌های دیگری نیز داودی‌نیا و همکاران (۱۳۹۳) به این نتیجه رسیدند که بین اعتماد اجتماعی با بالندگی سازمانی رابطه مثبت و معنادار وجود داشت. نتایج پژوهش‌های دیگری و همکاران حاکی از رابطه معنادار بین بالنده‌سازی کارکنان و اعتماد به مدیران بود. علاوه بر آن، ازکان و بجزورنسکو (۲۰۱۱) به این نتیجه رسیدند که اعتماد اجتماعی و بالندگی نیروی انسانی رابطه مثبت و معنادار داشتند. در تشریح این نتایج می‌توان گفت که اعتماد پایه اساسی نظم اجتماعی است و تنش‌ها را کاهش داده و انسجام را افزایش می‌دهد. آنچه که باعث اعتماد مردم به یکدیگر می‌شود احساس امنیت است و افراد نیاز دارند تا به یکدیگر اعتماد بیشتری داشته باشند تا بتوانند با چالش‌های جهانی شدن عصر اطلاعات مقابله کنند. بنابراین، اعتماد محصول اتوماتیک شرایط اجتماعی و اقتصادی خاصی در جامعه است که در طول زمان از طریق تکرار سلسله‌ای از تعامل‌ها شکل می‌گیرد. همچنین، اعتماد بین‌فردی شکلی از اعتماد است که در روابط چهره‌به‌چهره خود را نشان می‌دهد و این شکل از اعتماد موانع ارتباطی را مرتفع می‌سازد و با کاستن از حالت دفاعی بسیاری از تعاملات روزانه را موجب می‌شود (رضایپور و باقری، ۱۳۹۷). در نتیجه، اعتماد اجتماعی می‌تواند از طریق بهبود روابط میان‌فردی باعث افزایش بالندگی اجتماعی شود.

بر اساس نتایج ضرایب همبستگی خوش‌بینی با بالندگی اجتماعی اعضای هیأت‌علمی رابطه معنادار مثبت داشت. در پژوهشی دیگری نیز احمدی و همکاران (۱۳۹۷) به این نتیجه رسیدند که بین خوش‌بینی سازمانی و بالندگی نیروی کار ارتباط معناداری وجود داشت. نتایج پژوهش حریریان و همکاران (۱۳۹۷) حاکی از اثر معنادار مثبت‌اندیشی بر کارایی نیروی انسانی و بالندگی سازمانی بود. علاوه بر آن، سینگ و سینگ (۲۰۰۸) به این نتیجه رسیدند که بهزیستی (خوش‌بینی یکی از مولفه‌های آن است) و بالندگی نیروی انسان رابطه مثبت و معنادار داشتند. در تشریح این نتایج می‌توان گفت زمانی که خوش‌بینی و مثبت‌اندیشی افراد ارتقاء یابد، افراد نیز دیدگاهی واقع‌بینانه‌تر از خود و زندگی پیدا و درباره مشکلات و مسائل جاری زندگی شخصی و شغلی خود به درستی قضاوت می‌کنند. آنها

تشویق می‌شوند تا تجارب مثبت و خوب خود را بازشناسی کنند و نقش آنها را در افزایش و ارتقای احترام به خود و عزت‌نفس خود درک کنند. همچنین، افراد خوش‌بین احتمالاً به‌زیستی بالاتری را تجربه خواهند کرد، حالات عاطفی مثبت باعث سلامت روان و بهبود وضعیت روانی و حتی جسمی آنها می‌شود. خوش‌بینی باعث می‌شود که افراد اعتقاداتی پیدا کنند که آن نتیجه توانایی شخصی ارزیابی مثبت از بافت اجتماعی و محیط و انتظار نتایج مثبت خواهد بود. علاوه بر آن، این سازه با استفاده مناسب‌تر از راهبردهای مقابله‌ای کارآمد و در نتیجه پیامدهای بهتر در زندگی مرتبط است و باعث افزایش سلامت و سازگاری در زندگی می‌شود (خلیلی تجربه و احمدیان، ۱۳۹۸). در نتیجه، خوش‌بینی می‌تواند از طریق فرایندهای توضیح داده شده باعث افزایش بالندگی اجتماعی شود.

بر اساس نتایج رگرسیون چندگانه با مدل همزمان اعتماد اجتماعی و خوش‌بینی توانایی پیش‌بینی معنادار بالندگی اجتماعی اعضای هیأت‌علمی را داشتند و توانستند ۳۲/۴ درصد از تغییرات آن را پیش‌بینی کنند که سهم اعتماد اجتماعی بیشتر از خوش‌بینی بود. پس آنچه در پیش‌بینی بالندی اجتماعی نقش بیشتری ایفا می‌کند در درجه اول این است که افراد در عین تفاوت‌ها چقدر قادر به حل مشکلات و انجام تعهدات اجتماعی خود (یعنی اعتماد اجتماعی) هستند. در تشریح این نتایج می‌توان گفت که از یک سو، اعتماد اجتماعی لازمه شکل‌گیری پیوندها و معاهدات اجتماعی است و در روابط بین‌فردی و حرفه‌ای نقش مهمی در پیشرفت جامعه دارد و از سوی دیگر، خوش‌بینی با تفکر مثبت و تمایل به اتخاذ دیدگاه امیدوارانه مرتبط است که به یک پیش‌آمدگی عاطفی و شناختی درباره اهمیت بیشتر چیزهای خوب نسبت به چیزهای بد اشاره دارد. حال اگر فردی دارای هر دو ویژگی فوق یعنی دارای اعتماد اجتماعی و خوش‌بینی بالا باشد بهتر می‌تواند با دیگران ارتباط برقرار سازد، با استفاده از راهبردهای مقابله‌ای کارآمد بر مشکلات چیره شود و اطلاعات و مهارت‌های خود را در زمینه‌های فردی، اجتماعی و حرفه‌ای توسعه دهد. در نتیجه، اعتماد اجتماعی و خوش‌بینی می‌توانند توانایی پیش‌بینی بالندگی اجتماعی را داشته باشند.

مهم‌ترین محدودیت‌های پژوهش عبارتند از: عدم وجود ابزاری استاندارد برای اندازه‌گیری بالندگی اجتماعی، پیشینه نظری و پژوهشی اندک درباره بالندگی اجتماعی، عدم وجود پژوهش‌های کافی درباره ویژگی‌های مختلف اعضای هیأت‌علمی و محدود شدن جامعه پژوهش به اعضای هیأت‌علمی دانشگاه‌های آزاد اسلامی استان مازندران. پیشنهادها پژوهشی عبارتند از: انجام پژوهش‌های بیشتر درباره ویژگی‌های مختلف اعضای هیأت‌علمی، پژوهش بیشتر درباره بالندگی و ساخت ابزارهای مختلف برای اندازه‌گیری آن و پژوهش بر روی اعضای هیأت‌علمی سایر استان‌ها و حتی دانشگاه‌های دولتی، علمی کاربردی و پیام نور. بر اساس نتایج این پژوهش، برنامه‌ریزی جهت ارتقای بالندگی اجتماعی اعضای هیأت‌علمی از طریق افزایش اعتماد اجتماعی و خوش‌بینی ضروری است. پس، با برگزاری دوره‌های ضمن خدمت و آموزش‌های لازم می‌توان از طریق بهبود اعتماد اجتماعی و خوش‌بینی در اعضای هیأت‌علمی میزان بالندگی اجتماعی در آنان را ارتقاء بخشید.

منابع

- احمدی، امید؛ کمالیان، امین رضا؛ یعقوبی، نورمحمد؛ قاسمی، محمد و جلالی، سیدسعید. (۱۳۹۷). طراحی مدل بهسازی عملکرد کارکنان در وزارت کشور با رویکرد داده‌بنیاد. فصلنامه مدیریت منابع در نیروی انتظامی، ۶(۴)، ۱-۳۴.
- افشانی، سیدعلیرضا و شیرینی محمدآباد، حمیده. (۱۳۹۴). رابطه اعتماد اجتماعی با سلامت اجتماعی در بین زنان شهر یزد. مجله مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران، ۴(۲)، ۲۷۷-۲۹۹.
- باقری شیخانگفشه، فرزین و شباهنگ، رضا. (۱۳۹۸). پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی سالمندان بر اساس معنویت، حمایت اجتماعی و خوش‌بینی. مجله دین و سلامت، ۷(۲)، ۲۲-۳۲.
- حریریان، زهره؛ فهیمی‌نژاد، فهیمه و محمدی‌آریا، علی‌رضا. (۱۳۹۷). تاثیر مثبت‌اندیشی در افزایش کارایی نیروی انسانی و بالندگی سازمانی. همایش بین‌المللی افق‌های نوین در روانشناسی و علوم شناختی، تهران: انجمن افق نوین علم و فناوری، ۳۴-۴۴.
- خلیلی تجره، روناک و احمدیان، حمزه. (۱۳۹۸). رابطه بین خوش‌بینی و نشاط ذهنی با نقش واسطه‌ای تاب‌آوری در سالمندان. مجله روانشناسی و روان‌پزشکی شناخت، ۶(۲)، ۱۴۹-۱۶۰.
- داودی‌نیا، اکرم؛ رضایی، بیژن و خدایاری، محمدعظیم. (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین اعتماد اجتماعی با بالندگی سازمانی در سازمان امور اقتصادی و دارایی استان کرمانشاه. اولین کنفرانس بین‌المللی مدیریت، حسابداری و اقتصاد، شیراز: موسسه بین‌المللی عالی علوم و فناوری حکیم عرفی شیراز، ۱۵۵-۱۶۲.
- دعایی، حبیب‌اله؛ فراچی، محمد مهدی و همایونی، محمدحسین. (۱۳۸۸). نقش بالنده‌سازی کارکنان در بهبود اعتماد متقابل آنان به مدیران. پژوهش‌نامه مدیریت تحول (پژوهش‌نامه مدیریت)، ۱۱(۱)، ۹-۳۰.
- رضایپور، داریوش و باقری، رحمان. (۱۳۹۷). بررسی رابطه اعتماد اجتماعی با میزان احساس امنیت اجتماعی (مطالعه موردی شهروندان بالای ۱۸ سال شهر دزفول)، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، ۵۶، ۴۹-۷۲.
- عبداللهی، حیدر؛ شعبانی، بهار، غلامرضا و هنری، حبیب. (۱۳۹۶). ارتباط سرمایه اجتماعی بر بالندگی اعضای هیأت علمی تربیت‌بدنی و علوم ورزشی. پژوهش‌نامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، ۱۳(۲۶)، ۱۰۵-۱۱۸.
- Akcayir, G. (2017). Why do faculty members use or not use social networking sites for education? *Computers in Human Behavior*, 71, 375-385.
- Ayoub, J., Yang, J., & Zhou, F. (2021). Modeling dispositional and initial learned trust in automated vehicles with predictability and explainability. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 77, 102-116.
- Bergh, A., & Ohrvall, R. (2018). A sticky trait: social trust among Swedish expatriates in countries with varying institutional quality. *Journal of Comparative Economics*, 46(4), 1146-1157.
- Giangiordano, I., Sahani, H., DiMascio, D., Saccone, G., Bellussi, F., Berghella, A., & et al. (2020). Optimism during pregnancy and obstetrical outcomes: A systematic review. *European Journal of Obstetrics & Gynecology And Reproductive Biology*, 248, 95-101.
- Gimenez, G., Martin-Oro, A., & Sanau, J. (2018). The effect of districts' social development on student performance. *Studies in Educational Evaluation*, 58, 80-96.

- Han, L., Sun R., Gao, F., Zhou, Y., & Jou, M. (2019). The effect of negative energy news on social trust and helping behavior. *Computers in Human Behavior*, 92, 128-138.
- Hilty, D. M., Uno, J., Chan, S., Torous, J., & Boland, R. J. (2019). Role of technology in faculty development in psychiatry. *Psychiatric Clinics of North America*, 42(3), 493-512.
- Lindblom, A., Lindblom, T., & Wechtler, H. (2020). Dispositional optimism, entrepreneurial success and exit intentions: the mediating effects of life satisfaction. *Journal of Business Research*, 120, 230-240.
- Ozcan, B., & Bjornskov, C. (2011). Social trust and human development. *The Journal of Socio-Economics*, 40(6), 753-762.
- Romswinkel, E. V., Konig, H. H., & Hajek, A. (2018). The role of optimism in the relationship between job stress and depressive symptoms. Longitudinal findings from the German Ageing Survey. *Journal of Affective Disorders*, 241, 249-255.
- Scheier, M. F., & Carver, C. (1985). Optimism, coping, and health: Assessment and implications of generalized outcome expectancies. *Health Psychology*, 4(3), 219-247.
- Singh, A. R., & Singh, S. A. (2008). Diseases of poverty and lifestyle, well-being and human development. *Mens Sana Monographs*, 6(1), 187-225.
- Siramkaya, S. B., & Aydin, D. (2014). "Social space" concept in the psycho – social development of university youth and its exemplification in faculty buildings. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 140, 246-254.
- Vu, C. H. V., Uchino, M., Kawashima, M., Yuki, K., Tsubota, K., Nishi, A., & et al. (2019). Lack of social support and social trust as potential risk factors for dry eye disease: JPHC-NEXT study. *The Ocular Surface*, 17(2), 278-284.
- Zagar, M., Sampognaro, L., Robertson, C., & Craft, G. (2019). A description and opinions of a longitudinal book club for comprehensive pharmacy faculty development. *Currents in Pharmacy Teaching and Learning*, 11(9), 909-914.

